

Opgave 3 Banken buiten spel?

Een van de oorzaken van de kredietcrisis in 2008 was dat banken te veel krediet verleenden in verhouding tot hun eigen vermogen. Daardoor hadden banken te weinig reserves om verliezen bij de kredietverlening op te vangen. Na de kredietcrisis stelde de toezichthouder, de Europese Centrale Bank (ECB), strengere eisen aan banken. Een van die eisen is de vermogens eis, die stelt dat banken tegenover elke euro verleend krediet tenminste 10 eurocent eigen vermogen op de balans moeten hebben.

Een bank heeft de volgende bezittingen en schulden op de balans (bedragen x € 1 miljoen):

Bezittingen		Schulden	
Verleende kredieten	€ 2.000	Eigen Vermogen	€ 150
Overige bezittingen	€ 1.000	Vreemd Vermogen	€ 2.850
	€ 3.000		€ 3.000

- 2p 10 Bereken met welk bedrag de kredietverlening moet afnemen om aan de vermogens eis te kunnen voldoen.

Als gevolg van de strengere eisen neemt de kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf (mkb) door banken sterk af. Omdat het mkb minder bij banken kan lenen, worden zogenaamde kredietunies opgericht. Bij een kredietunie verleent een ondernemer aan een andere ondernemer krediet, zonder tussenkomst van een bank. Hierbij is sprake van asymmetrische informatie.

- 2p 11 Leg uit met behulp van een voorbeeld waarom asymmetrische informatie een probleem kan zijn voor ondernemers die geld willen **uitlenen**.
- 1p 12 Geef een voorbeeld van een manier waarop ondernemers die geld willen **uitlenen**, de asymmetrische informatie hierbij kunnen beperken.

Ondanks de opkomst van kredietunies hebben veel mkb-ondernemingen moeite om aan krediet te komen ter financiering van hun investeringen. De overheid wil stimuleren dat mkb-ondernemingen blijven investeren, en werkt daarom mee aan de oprichting van een investeringsfonds voor het mkb. Het investeringsfonds wordt gevuld door pensioenfondsen en andere verzekeringsmaatschappijen. Een ondernemer kan voor een deel van zijn investering geld lenen bij dat fonds. De overheid geeft garanties voor terugbetaling aan het investeringsfonds, als ondernemers hun verplichtingen niet kunnen nakomen.

- 2p **13** Leg uit dat bij de garantstelling van de overheid aan het investeringsfonds moral hazard kan ontstaan.
- 2p **14** Leg uit dat de garantstelling van de overheid aan het investeringsfonds gunstig kan zijn voor zowel de inkomsten als voor de uitgaven van de overheid.